

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

VI. An pœnitens ipse, vel vnus Confessarius possit commutare
pœnitentiam ab alio impositam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

data opportunitate. Tunc autem esse culpam letha-
lem, ea die præfixa non implere votum, dixit Tho-
mas Sanchez lib. 4. in Decalog. c. 14. n. 21. & n. 25.
in fine. Sed durum id videtur, si dies illa solum, vt
terminus obligationis posita sit: & non ob alium
respectum. Nam, si tibi promisi intra hebdomadam
reddere mutuum, & differam per duas horas post
hebdomadam; non videor tibi graue damnum in-
ferre, nec violare promissionem in re graui. Si ergo
Confessarius præcipiat non differre confessionem
vltra mensē, & differatur per vnam diem vltra
mensē, non audeam illam dilationem condem-
nare, vt mortalem.

91. Tertio potest determinare tempus, intendendo
quidem frequentiam operis iniuncti, & simul
alligando ad tale tempus; verbi gratia, vt singu-
lis mensibus semel saltem confiteatur, vel Eucha-
ristiam sumat; vt singulis hebdomadis recitet se-
ptem Psalmos, &c. Et in his, & similibus credo,
si materia sit grauis, non posse sine peccato graui
differri vltra illum terminum, atque idē peccare
grauiter, si intra illum mensē non confiteatur,
vel accipiat Eucharistiam. Ratio est: quia ille,
cui præcepta est confessio singulis mensibus, si
vel vna die differret confessionem, & hoc toto
mensē non confiteatur, sed prima die mensis se-
cundi sequentis; planē non teneretur mensē tertio se-
quenti iterum confiteri: quia præceptum est de
vna confessione in vno mensē: quare, cum iam in-
tra illum secundum mensē confessus fuisset, non
teneretur ad aliam confessionem illo secundo men-
se, atque ita duobus mensibus semel tantum con-
fiteretur, quod est contra mentem Confessarii. Fa-
tendum ergo est, in iis præceptis licet tempus as-
signetur, vt terminus; vltra quem non differatur
opus iniunctum, alligari tamen sub obligatione
graui ad illud tempus, eod quod dilatio præiudicium
afferret materiæ præceptæ, vt vidimus, quatenus
ex duplici confessione, verbi gratia redderetur vna
si prior confessio extraheretur a suo tempore deter-
minato.

92. Denique, quando Confessarius nullo modo de-
terminat tempus, neque ex circumstantiis colligi-
tur mens determinandi, (vt, si præcepisset ieiun-
ium, vel orationem pro aliqua necessitate tunc
occurrente,) sed præcepit opus indifferens ad hoc
& aliud tempus tunc probabile satis videtur, quod
dilatio, nisi sit nimia, & ad longum tempus, non
sit mortalis. Ita in simili loquitur Thomas San-
chez cum aliis dicto capite 10. numero 21. de re
debita ex voto absque temporis determinatione:
vbi notat bene, id intelligi in votis, vel debitis, in
quibus ipsa dilatio non minuit rem promissam;
nam, si aliquis vouit Religionis statum; quod plus
differt ingressum, eod minus reddit Deo, cuius ob-
sequio promiserat totum tempus vitæ suæ: quod
idem cum proportionem de penitentia à Confessa-
rio iniuncta dici debet.

93. Vltimò dubitari potest, quomodo obligetur pœ-
nitens ad circumstantias operis à Confessario ini-
uncti: v. g. si impositum illi fuit, vt recitaret Co-
ronam flexis genibus, vel coram tali imagine; an
satisficiat, licet non flexis genibus, nec coram illa
imagine recitari. Affirmat Vega in Summa, tom. 2.
c. 64. cas. 6. quia attendi debet magis ad substan-
tiam, quam ad circumstantias. De hoc tamen meri-
tò dubitat Diana 2. tom. tract. 4. de Sacram. resol. 55.
quia recitare flexis genibus videtur addere aliquid
substantiale simpliciter recitationi. Distingue ergo
possumus cum Thoma Sanchez lib. 4. in Decalog.
capite 12. num. 8. vbi in simili de voto docet, quan-
do res promissa est grauis, & circumstantia leuis;

vt, si quis vouit recitare coram tali imagine Beatæ
Virginis, votum principale obligabit ad mortales,
circumstantia autem, nempe, vt sit hæc imago spe-
cialis, obligabit communiter sub veniali: quia com-
muniter æquale, aut ferè æquale est Virginis ob-
sequium; & idē leuis est mutatio illa. Posset ta-
men aliquando esse culpa mortalis, eo quod cir-
cumstantia sit multò maioris cultus diuini orando,
v. g. coram tali imagine, propter multò maio-
rem deuotionem, & populi concursum. Vnde eo-
dem modo de circumstantiis à Confessario adiun-
ctis dicendum erit, cum eadem sit ratio.

An verò liberetur pœnitens ab obligatione
implendi penitentiam, quando non potest exe-
qui circumstantiam à Confessario iniunctam: vt,
si præcipit recitare coram tali imagine, vel in tali
Ecclesia, quod facere non potest; eadem est quæ-
stio, ac de voto, an propter impotentiam ad cir-
cumstantiam liberetur vouens à substantia: quam
quæstionem latè tractat idem Sanchez dicto lib. 4.
cap. 14. à num. 24. vbi plures regulas assignat ad
discernendum, an in eo casu fuerit intentio obli-
gandi ad substantiam, cessante etiam circum-
stantia, quæ omnes regulæ transferri possunt ad
casum nostrum, & videri apud illum Auctorem
ne quæstionem latè, & optimè ab eo tractatam, ad
hunc locum, cuius non ita propria est, transferre
cogamur.

SECTIO VI.

*Virum pœnitens ipse, vel vnus Confessarius,
possit commutare penitentiam ab
alio impositam.*

95. Communis, & vera Theologorum sententia
docet pœnitentem non posse propria aucto-
ritate id facere. Contrarium docet Laurentius Por-
tel in Addit. ad dubia regularia, verbo, Peniten-
tia sacramentalis, num. 6. quod probabile dicit
Diana tract. 1. miscell. resol. 53. tom. 1. sed alij om-
nes oppositum supponunt, & probatur: quia rem
præceptam à Superiore non potest subditus com-
mutare in aliam; vt constat in aliis omnibus præ-
ceptis. Dices: Potest, qui habet votum commu-
tare illud propria auctoritate in aliquid euidenter
melius, vt docet communis sententia in materia
de voto: ergo, qui debet ieiunium ex penitentia,
poterit etiam illud commutare in aliquid euident-
er melius. Respondetur, negando consequentiam.
Ratio discriminis est, quod in voto obligatio nasci-
tur ex promissione rei, quæ creditur grata Deo,
cui promissio facta est; cum autem res subrogata
sit illi gratior, non fit contra Religionem soluendo
vnum pro alio. At verò in re præcepta determinatio
rei oritur ex voluntate Superioris petentis
hanc rem in particulari, & non aliam; quæ iam de-
betur non solum ex ratione generali; quia est ali-
quid gratum Superiori; sed, quia vult hoc opus in
particulari, & determinatum, quod per volunta-
tem determinatam exigit; idē non potest subdi-
tus mutare vnum pro alio: melior enim est obe-
dientia, quam victima. Vide alias rationes diffe-
rentiæ apud Suarez tomo 2. de religion. libr. 6. de
voto cap. 18. num. 13. quæ omnes applicari possunt
etiam ad rem debitam ex præcepto Confessa-
rii, in qua non minùs militat, quàm in aliis præ-
ceptis.

96. Sed probabilitatem prioris sententiæ confir-
mat denuò Diana tom. 2. tract. 4. de Sacram. resol.
53. vbi assert pro illa Villalobos in Summ. tom. 1.
tract. 9. diff. 79. num. 1. qui id probat: quia Con-
fessarius

Confessarius illud opus præcepit in ordine ad spiritalem eius utilitatem: quare, si ei diceret, se vel le loco illius pœnitentiæ subrogare aliud manifestè vtilius in ratione satisfactionis, & medicinæ; certum est, quoddam consentiret Confessarius: quare ex hac præsumpta voluntate poterit pœnitens commutationem facere. Sed sententiam illam temerariam censet Lullius Turrianus in *selectis*, part. 2. disput. 31. dub. 62. Et quidquid sit de censura, certum est, aduersari communi Theologo- rum, & fidelium sensui, ut videri potest apud Thomam Sanchez lib. 4. in *Decalog.* cap. 11. num. 36. Reginaldum in *praxi*, tom. 1. lib. 7. cap. 8. num. 85. Henriquez lib. 5. cap. 20. numer. 5. Coninch in *presenti*, disput. 10. dub. 12. num. 13. & alios omnes.

Ratio autem, quam Villalobos adducit, faciliè re- torqueri potest in præceptis Ecclesiæ, de quibus probaretur eodem argumento, quoddam quilibet posset propria auctoritate rem præceptam commu- tare sibi in opus aliud manifestè melius. Nam Ec- clesiæ præcipit, v. g. ieiunium ad carnis macera- tionem, vel auditionem Missæ ad cultum Dei: quis autem dubitat, melius esse ad eos fines ci- licio asperitudo ea die vestiri, vel Eucharistiam sumere? Et tamen nemo dicit, posse ex præsum- ta Ecclesiæ voluntate subditum subrogare hæc opera pro illis, quæ præcipiuntur. Quod idem ar- gumentum fieri potest de præceptis diuinis: po- tuisset enim aliquis eodem modo dicere, quod Communionem ex præcepto diuino in mortis articulo, vel aliâ debitam posset quilibet prop- ria auctoritate commutare in aliquod insigne pietatis opus, ut in statum Religionis, vel in vo- tum castitatis, aut aliud simile, etiam quando res præcepta eiusmodi opera non impediret. Cum ergo Confessarius in eo foro sit verus Superior, & præcipere possit, sicut alij Superiores; non poterit subditus propria auctoritate rem præceptam in alia etiam meliora opera commutare, quando vitumque præstare potest.

Vnde minus admittendum est, quod ut pro- babile, docuit idem Diana 2. tom. tract. 110. 4. resol. 106. nempe, eum, qui ex deuotione recitabat sin- gulis diebus Officium B. Birginis, si postea ha- buit pœnitentiam impositam recitandi per an- num singulis diebus tertiam partem Coronæ, vel Rosarij eiusdem B. Virginis, potuisse satisfacere huic obligationi recitando officium solitum. Pro quo adducebat Bonacinam in *presenti*, disputat. 5. quest. 5. sect. 3. punct. 4. num. 8. qui tamen id non dicit; sed loquitur in genere, ut ipse Diana fate- tur, docens, obligationem pœnitentiæ cessare, non solum per Indulgentiam; verum etiam per remissionem pœnæ alia via obtentam, ut per alia pia opera satisfactoria propria, vel aliena sibi ap- plicata: nam eadem rationes militent in Indul- gentiis, ac in aliis operibus piis satisfactoriis. Vbi ille Auctor non dicit, subrogari posse vnum opus pro alio, ita ut id, quod subrogatur, fiat satisfactio sacramentalis, & eleuatur ad satisfaciendum ex opere operato virtute Sacramenti; sed solum quod si per alia opera integrè satisfactum est de- bito pœnæ, iam per cessationem necessitatis libe- rabitur pœnitens ab implenda pœnitentia. Quæ tamen doctrina in ordine ad praxim inutilis est: quomodo enim constare potest pœnitenti, se iam sufficienter per bona opera satisfecisse toti debito pœnæ, quam debebat?

Denique confirmari potest conclusio posita ex alio exemplo: quando enim Pontifex concedit Indulgentiam plenariam, & alia priuilegia iis, qui ieiunauerint, & quædam alia pietatis opera fece-

rint; certum est, quoddam saltem, qui prædicta ope- ra exercere possunt, non poterunt alia etiam me- liora subrogare pro illis, verbi gratia pro ieiunio alias acerbiores pœnitentias aptiores ad maceratio- nem carnis, & ad placandam iram diuinam. Quia, nimirum, Pontifex talia opera determinata exigit, quibus, & non aliis positis concedere vult remis- sionem pœnæ ex Ecclesiæ thesauro. Cum ergo Confessarius similiter eleuet talia opera determina- ta, quæ præcipit, ut per virtutem Sacramenti ap- plicetur satisfactio Christi ad eleuandum debitum pœnæ; multò minus poterit pœnitens pro aliis alia subrogare, cum in hoc casu interueniat præ- ceptum, & obligatio, quod in confessione Indul- gentiæ non reperitur.

Hoc ergo supposito, difficultas nunc est, an alius saltem Confessarius possit pœnitentiam ab alio impositam commutare. Pro quo suppono pri- mò posse Confessarium secundum declarare, pri- mam pœnitentiam non obligare, quando erat ir- rationabilis; vel, si postea casu aliquo reddita sit- rationabilis: imò ad hoc declarandum, cum non sit actus iurisdictionis, non requiritur audire con- fessionem, imò nec potestas Ordinis; sed vit do- ctus posset id declarare.

Supponendum secundò, posse Pontificem, In- dulgentiis concessis liberare pœnitentem à debito implendi pœnitentias sibi iniunctas, quæ Indul- gentiæ, quando, & quantum liberent ab obligatio- ne pœnitentiæ sacramentalis, dicemus disp. 27. vbi de valore Indulgentiarum.

His suppositis, dubitatur primò, an alius Con- fessarius possit, audita iterum confessione eorum- dem peccatorum, commutare, vel etiam minuire pœnitentiam ab alio impositam. Negare aliqui, Dominicus Soto, Viator, & alij, quos refert, & sequitur Vasquez *quest. 94. artic. 2. dub. ter- tio, numer. 5. & 8.* Eandem tenet Angles *quest. de elauibus*.

Contraria tamen est communis, quam tenent Syluester, Angelus, Nauarrus, & alij plures, quos refert, & sequitur Suarez *disput. 38. sect. 10. num. 4.* & alij Recentiores communiter, atque ipse Vasquez fatetur, saltem propter autoritatem esse in praxi probabilem. Probatur, quia idem Confessarius posset postea pœnitentiam à se im- positam commutare, quando recordatur eorum peccatorum, vel saltem iis iterum auditis, ut postea videbimus: ergo & alius Sacerdos id pote- rit præstare. Probatur consequentia: quia duo Sa- cerdotes non habent se, sicut superior, & inferior; sed sicut duo Iudices succedentes in eodem tri- bunal, & munere: quare, sicut secundus Episco- pus potest commutare, vel moderari penam im- positam à prædecessore: sicut secundus Paro- chus poterit idem præstare in hoc tribunal, ac per consequens idem poterit secundus Confessarius, etiam si non sit Parochus; dum tamen habeat au- thoritatem Parochi. Neque in hoc infert iniuriâ priori Confessario, cum eius locum occupet, & ei succedat.

Dices: Ergo illud primum Sacramentum non manebit integrum, sed mutilum, & imperfe- ctum: nam hæc secunda satisfactio erit pars se- cundi Sacramenti, in quo propter eadem pecca- ta imponitur: non vero erit pars primi: quia non est imposita ab eodem Confessario: non potest autem idem Sacramentum Pœnitentiæ habere vnam partem ab vno Ministro, & aliam ab alio: ergo prius illud Sacramentum manebit imper- fectum, & incompletum absque satisfactioe sacramentali. Respondetur, idem argumentum fieri

fieri posset, quando Pontifex concessa Indulgentia auferret obligationem poenitentiae in illo Sacramento: nam tunc etiam maneret Sacramentum incompletum. Dicendum ergo est, tunc esse inconueniens, quod Sacramentum maneat absque hac integritate, & complemento, quando ex eius ablatione deest aliquid requisitum ad integritatem iudicii: non deest autem aliquid tale, quando ex remissione poenae facta a Principe aufertur obligatio solvendi poenam impositam per sententiam iudicis, prout fit per concessionem illam Indulgentiae. Similiter non deest aliquid necessarium ad perfectionem iudicii, quando ex commutatione, aut diminutione sententiae facta ab eodem Iudice, vel ab eius successore in eodem tribunal, & foro, non ponitur exequutio sententiae antea prolatae, vt contingit in hoc casu.

103. Petes, an ad tollendam obligationem prioris poenitentiae, requiratur, quod Confessarius velit eam commutare, & tollere; an sufficiat audire eadem peccata, & imponere poenitentiam pro illis, absque eo, quod fecit, impositam fuisse aliam poenitentiam pro eisdem, ad hoc, vt poenitens possit accipere hanc secundam poenitentiam, & relinquere priorem? Aliqui enim ideò probant nostram conclusionem: quia, nimirum, poenitens potest iterum in iudicium adducere illa peccata, ac si nunquam fuissent adducta, & adherere sententiae posteriori. Existimo tamen, hoc non sufficere; sed requiri reuocationem, seu commutationem prioris sententiae: nam si hoc esset, posset etiam poenitens relicta posteriori poenitentia, adherere priori, quae non dum reuocata est per secundam: cum ergo praecipuum prioris Confessarii validum fuerit, manebit in suo robore, nisi in eodem tribunal reuocetur; ad quod oportet manifestari secundo Confessario, & quod ipse habeat eam intentionem. Imò hoc etià credo verum, licet secunda confessio fieret cum eodem primo Confessario: hic enim, si nō recordaretur prioris Confessionis, & poenitentiae, non haberet intentionem eam reuocandi, neque auferret obligationem ex illa relicta propter eandem rationem.

104. Hinc oritur secundum dubium, an possit inferior Sacerdos hoc ipsum circa poenitentiam impositam a Superiore Et quidem, si peccata sint talia, a quibus secundus Sacerdos potuisset absolueri ab initio; communiter conceditur, posse: quia, quoad ea peccata, uterque est Iudex aequalis. Si autem peccata erant reservata Superiori, adhuc dicunt aliqui posse: quia ablata reservatione per primam absolutionem, iam illa peccata non sunt ulterius reservata. Ita Vasquez *ubi supra*, num. 9. & indicat Henriquez lib. 5. de Sacram. cap. 22. num. 1. Nauarr. adductus a Suar. *ubi supra*, n. 13.

105. Verius tamen videtur, quod alij communiter doceant, quos affert, & sequitur idem Suarez *ibi*, n. 14. non posse in eo casu inferiorem auferre poenitentiam a Superiore impositam, per se loquendo: quia tunc inferior non habet idem tribunal, nec in eo succedit Superiori, atque adeò non potest mutare sententiam Superioris; sicut posset ipsemet Superior: nam, licet, quoad absolutionem secundam eorumdem peccatorum, iam inferior habeat plenam potestatem; quia iam non sunt reservata; quoad primam tamen sententiam circa illa prolata non habet potestatem: quia quoad primam sententiam pertinere debent ad tribunal superius: non ergo potest inferior reformare, vel moderari sententiam non prolata a se, sed a Iudice superiori per potestatem superiorem. Confirmatur: quia inferior non potest mutare praecipuum Superioris, per se loquendo: cum ergo poenitentia illa sit imposita ex pra-

P. Ioan. de Lugo de Poenitentia.

cepto Superioris, vt Superior est; non poterit per potestatem inferiorem tolli illud praecipuum. Ratio a priori est: quia in tantum secundus Sacerdos potest mutare poenitentiam priorem, in quantum re-ducit totam causam ad eum statum, ac si nunquam iudicata esset in eo tribunal, atque adeò reuocat sententiam priorem quoad illam partem, & profert aliam sententiam, perinde ac si esset prima: casu autem peccati reservati non potest inferior velle iudicare hanc causam, perinde ac si hanc esset prima cognitio, & sententia: quia ad primam cognitionem non habet auctoritatem, sed solum ad absolendum, & puniendum secundò ad maiorem securitatem poenitentis: ergo non potest reuocare primam sententiam; sed debet eam supponere, vt procedat ad secundam de secunda absolutione, & punitione.

106. Obiunt: quia postquam votum reservatum commutatum est a Superiore in materiam aliam non reservatam, tunc inferior poterit hanc secundam materiam commutare in aliam, sicut posset vota non reservata: ergo, postquam Superior absoluit a peccato reservato, poterit inferior poenitentiam iniunctam commutare; quia poenitentia non est materia reservata, sed eiusdem rationis cum aliis poenitentis Respondet bene Suarez, quidquid sit de antecedenti, negando consequentiam: quia, quando commutatur votum castitatis, v. g. in ieiunia, Superior nō imponit praecipuum, nec profert sententiam, sed solum praestat consensum, vt subditus soluat vnum pro alio, perinde ac si sola ieiunia voluisset: cum autem votum ieiunii non sit reservatum, non mirum, quod inferior possit illud iam commutare: at verò in nostro casu obligatio ad poenitentiam provenit ex praecipuo, & sententia Superioris, quae sententia ex natura sua non potest reuocari, aut mutari, nisi per eundem, aut alium succedentem in eodem gradu, & officio, vt *si supra* probatum est.

Dubitat tertio, an, & quando potest secundus Sacerdos mutare poenitentiam priorem ab alio impositam, debeat ad hoc audire peccata, pro quibus fuit imposita. Negant plures, Nauarr. Tolet. Eman. Sá, Rodrig. Vivald. & alij plures, quos congerit, & sequitur Diana *ubi supra*, dicta res. § 4. qui hanc dicit esse praxim, & vnum omnium Confessariorum.

Contraria sententia verior est, quam tenent Suar. & Vasq. *ubi supra*, Coninch *in praesenti*, Reginald Fagundez Molfelius, & alij, quos affert idem Diana *ibid.* & quidem ex Auctoribus, qui pro prima sententia afferuntur, multi non eam docent vniuersaliter; sed solum quando subest aliqua gravis, & rationabilis causa.

108. Ratione probatur nostra conclusio: quia Sacerdos non potest sententiam proferre, aut exercere iurisdictionem in poenitentem, nisi in hoc iudicio; sed non exercetur iudicium, nisi ipse se accuset, & deferat peccata sua: ergo non auditis peccatis, non potest pro illis poenitentiam imponere; alioquin posset etiam pro peccatis confessis, & pro nunquam confessis poenitentiam sacramentalem imponere, quod dici non potest; quia causa non cognita, non potest sententia proferri, nec prior sententia mutari. Confirmatur primò: quia Sacerdos secundus (vt diximus) eatenus potest reuocare, vel mutare priorem sententiam, quatenus cognoscit in eodem tribunal de eadem causa, perinde ac si nunquam fuisset iudicata; hoc autem fieri potest, nisi iterum audiat eadem peccata. Confirmatur secundò: quia poenitentia, quam secundus Confessarius imponit pro prioribus peccatis, est sacramentalis: ergo est pars Sacramenti. Interrogo itaque, cuius Sacramenti? Non huius secundi: quia non potest esse pars huius Sacramenti ea satisfactio, quae non imponitur

A A a

pro

pro peccatis confessis in hoc Sacramento, & quorū non datur absolutio: nam satisfactio sequitur confessionem, & absolutionem. Sed neque potest esse pars prioris Sacramenti: quia non est ex præcepto primi Confessarii: qui fuit eius minister. Sed ex præcepto secundarii: ergo non est pars illius Sacramenti.

109.

Quid, si ea-
de fuisse pra-
serita pecca-
ta confusè
cognoscatur.

Insuper primò, sententiam contrariam, quando in ratione, parum, aut nihil habere probabilitatis; quare Pater Valsq. n.7. dixit, nihil habere probabilitatis. Ceterùm, attenta multitudi-
ne Doctorum, qui eam tradiderunt, non audeo negare, illam esse in praxi probabilem per principia infesteca: præsertim, si secundum Confessarius ex confessione aliorum peccatorum, & ex statu penitentis, & ipsius testimonio habeat aliquam notitiam confusam, quòd plis, minusve, eadem ferè fuerunt peccata præterita confessionis. Ita limita Fagundez de præceptis Ecclesia, præcep. 2. lib. 9. c. 4. num. 2. 2. in fine. Et ratio esse potest: quia cum hac notitia iam possunt fieri materia huius secundæ confessionis, & absolutio potest super illa cadere, ac per consequens impositio penitentia nonne. Obligatio autem procurandi notitiam magis distinctam, non videtur fortasse procedere in hoc casu, quia in ordine ad satisfactionem convenientem imponendam, videtur sufficiens illa notitia confusam de facto, quando Sacerdos imponit penitentiam, non retinet, nisi eiusmodi notitiam confusam peccatorum. Aliunde verò illa peccata supponuntur iam sufficienter explicata distinctè in alia confessione. Quæ ratio habere posset maiorem aliquam appæntiam ad illam sententiam sustinendam.

110.

An extra
confession.

In foro secundò, minus posse concedi, quod aliqui addunt, scilicet, posse secundum Confessarium, etiam extra confessionem, mutare penitentiam ab alio impositam. Hoc tamen omni specie probabilitatis caret; quia Sacerdos non est index, nec habet ullam potestatem, nisi dum est in hoc tribunali exercens illud minus in penitentem: non ergo potest procedere ex potestate clavium ille adus extra confessionem factus, ac per consequens non potest esse adus iudicialis, nec validus. Aliud est de commutatione voti, & absolutione à censura, quæ ab aliquibus sunt etiam extra confessionem fieri: nam hæ non sunt adiones sacramentales, nec pertinent ad hoc iudicium; sed procedunt ex alia potestate, quam Pontifex habet; & ipse potest communicare illam, provt voluerit; scilicet, ita ut possit exerceri intra, vel etiam extra Sacramentum: potestas autem circa penitentiam sacramentalem imponendam pertinet omnino ad iudicium sacramentale, nec potest extra illud ab aliquo exerceri.

III.

An idè Con-
fessarius ex-
tra confessio-
nem possit.

An post
quodlibet
tempus.

Hinc oritur quartum dubium an idem Confessarius possit postea extra confessionem penitentiam à se impositam mutare, vel minuire. Negativè communiter posse. Ita Suarez illa *sect.* 10. n. 3. *Cominch disp.* 1. n. 101. & alij. Addunt tamen, posse eundem Confessarium intra breve tempus id facere: quia adhuc censetur durare iudicium, sicut potest propter eandem rationem imponere penitentiam etiam post datam absolutionem. Et quidem certum videtur, non posse omnino fieri extra Sacramentum: quia actio illa sacramentalis est, ut diximus: quare, quocumque tempore fiat, pertinet ad idē Sacramentum, & per consequens fiet intra illud.

Difficultas tamen est, si an possit fieri etiam post quodlibet tempus &c tunc pertinere adhuc ad idē Sacramentum? Pater Suarez *ubi supra* dicit, posse fieri intra tempus adēd breue, v. moraliter, possit idem iudicium existimari. Alij determinant fructum medicie horæ. Alij spatum vnus, vel alterius diei. Ita Sotus *in 4. distinet. 20. q. 2. ar. 3.* & Coninck

vbi suprà. Alij, triduum, vel etiam hebdomadam. Ita Henriquez *lib. 5. de pœnit. c. 2. in fine*, citans Ledesnam in margine, cui consentiunt Vivaldes, & Valerus apud Dianam *vbi suprà.* Idem Henriquez *lib. 7. de Indulg. c. 17. §. 1.* dicit, posse intra octo circiter dies. Alij denique dicunt, etiam post longum tempus posse eundem Confessorium mutare penitentiam à se impositam. Ita P. Ioann. de Sals in *Manuscriptis huius materia.* Valquez etiam *lib. 2. dub. 3. n. 2.* solum videtur exigere, quod Confessorius recorderetur confessionis, vel status peccantis, ad hoc, vt possit mutare penitentiam.

ergo in primis exilium, non posse eundē Confessarius mutare penitentiam, nisi actū recorderet peccatorum, pro quibus illam impositū, saltem aliqua memoria confusa, qualis sufficit ad imponendam satisfactionem: nam illud esse actū iurisdictionis qui sit à Iudice, ut index est: ergo debet procedere cum notitia causæ, quæ iudicis non sententia continet errorem inolerabilem. Deinde exilium, non requirit novam confessionem: sed, quod hæc actio referatur ad confessionem, & absolutionem præteritam, & cum illa componat vnum integrum iudicium: certum enim est in hoc Sacramento partes temporales distantes posse vniū moraliter ad integrandum vnum Sacramentum: nam absolutio hodierna potest vniū cum confessione facta ante octidiesse: ergo similiter additio, vel limitatio sententiæ potest vniū cum confessione, & sententia præterita. Denique adeo, me non inuenire sufficientem rationem additio, vel limitatio illa post longum tempus facta non possit vniū moraliter sufficientem cum partibus præcedentibus ad sciendum vnum integrum iudicium: nam ipsa satisfactio impleta post longum tempus integrat vnum iudicium cum partibus præcedentibus, ut constat: ergo, quando sit satisfactio non est posita, adhuc intelligitur iudicium illud incompletum, & quasi suspensum: & adhuc Index habet ius ad vigendum pro executione sententiæ: ergo adhuc poterit ex consensu penitentis mutare, vel diminuire priorem sententiā, ut melius possit executioni mandari. Confirmatur quia, si Confessarius imponens penitentiam, expresse retinet sibi facultatem moderandi, vel mutandi poenitentiam: non videtur dubitandum, quin possit hoc facere: ergo præsumi potest, quod semper virtualiter habeat aliam intentionem relinquendi sibi talem facultatem: semper enim intēdit se obligare, quā minimum possit, & retinere totam potestatē quā potest.

inuato, propter rationem traditam, quia sententia prolata, & acceptata, non potest alterari sine consensu utriusque partis in iis, quæ sunt in eorum præiudicium, aut grauantem.

114. Quid, si pœnitentia fuit præseruatiua.
Ultimò dubitari solet, an quādo secundus Confessarius potest commutare, vel minnere pœnitentiā ab alio impositam, possit id facere, licet pœnitentia illa fuerit imposita, vt præseruatiua à primo Confessario Negat Zerola in *praxi pœnit.* c. 15. q. 1. Alij affirmant, quando Confessarius secundus iusta de causa pœnitentiam illam præseruatiuā cōmittat in aliam præseruatiuā. Ita Bonac. in *præfenti d.* 1. 3. q. 5. f. 3. punct. m. 5. & Diana 2. tom. tr. de *Sacram. res.* fol. 137.

Distingendum est de pœnitentia præseruatiua: aliqua enim potest esse, quam Confessarius iudicauit, cognito statu pœnitentis, ita necessariam ad eius peccata vitanda, vt pœnitens ipse ex se obligatus esset ad illam medicinam sibi adhibendam; qualiter potest aliquando teneri ad vtendū carnis maceratione, qui grauissimis carnis tentationibus vexatur cum periculo proximo consentiendi. Et huiusmodi quidem pœnitentiam non potest secundus Confessarius licite auferre, cum neque ipse pœnitens, etiam ablata à Confessario, posset relinquere. Dixi, licet: quia, si secundus Confessarius, auditis eisdem peccatis, vt diximus, pœnitentiam illam auferret; valida esset ablato quoad hoc, vt iam pœnitens non teneretur ex præcepto Confessarii illam exequi: sed solum ex præcepto naturali, quo obligatur ad vtendum medijs, quæ necessaria sunt ad vitandum peccatū mortale: ita vt de cætero pœnitens, omisa illa pœnitentia, peccaret quidem contra hanc obligationem naturalem; non tamen contra præceptum positium Confessarii, nec contra reuerentiā Sacramenti, aut virtutem religionis: quia, sicut primus Confessarius, licet peccasset non admonendo pœnitentem de illa obligatione; valide tamen optaretur, non adiciendo præceptum positium circa illam pœnitentiam; ita secundus audita iterum confessione, posset eodem modo relinquere pœnitentem liberum à vinculo illo præcepti positui. Cæterum, sicut peccaret graniter Confessarius dispensando in voto, vel illud commutando, quando præmit ablatō voto, facilius pœnitentem lapsurum in peccata carnis, v. g. qui prius voti freno coerceretur: ita in casu nostro peccaret Confessarius secundus auferendo vinculum à primo Confessario impositum, quādo timeret, eo ablato, pœnitentem relicturnum remedium illud necessariū sibi ad vitandos lapsus graues.

115.

Aliquando verò pœnitentia præseruatiua, imposita à primo Confessario, est quidē utilis, non tamē ita necessaria ad vitanda peccata futura pœnitentis: & tunc secundus Confessarius, audita priori confessione, vt diximus, poterit quidē valide tollere obligationem ad illam pœnitentiam, commutando in aliam, sicut potuisset primus in prima confessione. Poterit etiam licite in iis circumstantiis, in quibus primus Confessarius potuisset eam pœnitentiam nō imponere: sæpē enim tenetur Confessarius ad imponendas pœnitentias medicinales, & præseruatiuas, vt constat ex *Trid. sess. 14. c. 8.* quia, cum sit Medicus, debet medicinam conuenientem applicare. Si ergo in his circumstantiis indicat secundus Confessarius, attenta, vel fragilitate pœnitentis, qui pœnitentiam non implebit, vel eius emendatione, vel alia de causa, jã non opus esse, quōd talis medicina ei ex obligatione iniungatur; poterit in aliam pœnitentiam commutare: quia, quōd à primo fuerit, vt præseruatiua, imposita; non addit nouam obligationem, sed solum motiū ex parte Confessarii ad imponendam illam: obligatio autē pœnitentis tota

P. Ioan. de Lugo de *Pœnitentia*.

oritur ex eo, quōd sibi imposita est à Iudice in pœnam peccati: Confessarius enim, licet debeat curare pœnitentem, vt Medicus; non tamen potest, vt Medicus, illum obligare; sed solum, vt Iudex. Debet itaque ipse, vt medicus, ad remedium pœnitentis præcipere, vt Iudex, in pœnam illa opē, quæ simul sint medicina: pœnitens tamen, ablato præcepto Iudicis, vt iudicis, non tenetur obedire sub mortali in iis, quæ alijs non sunt ei necessaria ad salutem, vt dicemus *disp. 27. de Indulgentiis*, agentes de eorum efficacia ad liberandum pœnitentem ab obligatione circa pœnitentias impositas.

DISPUTATIO XXVI.

De Suffragiis.

SECT. I. *An, & quomodo possint fideles sese inuicem suffragiis iuuare.*

SECT. II. *De iis, quibus applicari possunt suffragia; & de conditionibus requisitis ex parte ipsorum.*

SECT. III. *De iis, qui suffragia afferre possunt, & quæ conditiones in iis requirantur.*

IXIMVS de satisfactione, qua aliquis ex opere operātis potest de cōdigno diluere debitum pœnæ temporalis, quod habet, atque etiā de satisfactione Sacramentali, qua per Sacerdotis clauēs, & virtute Sacramenti potest ex opere operato liberari ab eodem reatu pœnæ. His autē affinis valdē est modus, quo fideles sese inuicē iuuant ad solutionē huius debiti, quatenus vnus satisfacit pro alio viuo, vel defuncto, quæ dicuntur suffragia, de quibus dicemus *hac disp.* postea verò *disp. seq.* dicemus de alio modo, quo diluitur hoc debitum ex opere operato per satisfactiones Christi, & Sacrorum, quæ nobis applicantur per Indulgentias ab habēte clauēs thesauri Ecclesiæ, in quo illæ reseruantur.

SECTIO I.

An, & quomodo possint fideles sese inuicem suffragiis iuuare?

Certum est ex fide, dati aliquo modo hanc suffragiorum communicationem, & habetur in Symbolo, in illis verbis: *Sanctorum communionem*. Quod in genere loquendo, constat ex multis Scripturæ locis, quæ congerit Suarez *disp. 48. sect. 1.* quæ docent, alios ab alijs, orationibus saltem, adiuuari. Quōd autem possint etiam adiuuare sese ad satisfaciendum pro debito pœnæ temporalis, ex consuetudine, & sensu Ecclesiæ, & ex consensu Theologorum, ac PP. testimonijs probat idem Suar. *ibi*.

Aliqui moderni dixerunt, totum hoc fieri, quatenus alij alijs impetrant remissionem pœnæ; atque idēd, illum, qui pro alio satisfacit, non priuari satisfactione ex suo ieiunio, v. g. sibi proveniente; sed satisfacere propriē pro se, & impetrare remissionem pœnæ pro alio, pro quo illud opus offert. Hæc sententia aduersari videtur alijs omnibus Theologis, quos latē congerit Suar. *sect. 2. n. 4.* & Catechismo Pij V. vbi in *fine de Sacram. Pœnitent.* Catechism; n. 61. sic habetur: *In eo summa Dei bonitas, & clemētia maximis laudibus, & gratiarum actionibus prædicanda est, qui humana imbecillitati hoc condonauit, vt vnus pro alio possit satisfacere.* Et *infra* hanc appellat solutionem his verbis: *Qui diuina gratia præ-*

1.
Non est sola
impetratio.

A A a 2. dist